

TÜRK HUKUKUNDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KURUMU

INSTITUTION OF PROTECTION OF PERSONAL DATA IN THE TURKISH LAW

Kişisel veri, kişilerin adları, adresleri, iletişim bilgileri, sağlık, din, ve özel hayatlarına dair belirli veya belirlenebilir bir kişiyle ilgili tüm bilgilerdir. Günlük hayatımızın hemen her alanında kullanılan bu türden bilgilerin hukuka aykırı bir şekilde kullanılıp paylaşılmasının önlenmesi hem insan haklarının hem de temel kişi hak ve özgürlüklerinin bir gereğidir. Kişisel veriler artık hayatımızın her kesiminde hem kamu hem özel sektör tarafından yaygın olarak kaydedilmekte, üçüncü kişilere transfer edilmekte ve paylaşılmakta, bir başka ifade ile bu veriler işlenmektedir. Özellikle sanal alemdede bu bilgilerin çok sık olarak işlendiği hatta kötüye kullanıldığı görülmektedir.

Anayasamızın "Özel hayatın gizliliği ve korunması" üst başlığını taşıyan 20 nci maddesinde, herkesin kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahip olduğu belirtilerek, bunların ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceği hükmeye bağlanmıştır. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun (TCK) 135 vd. maddelerinde de, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesi suç sayılmıştır.

Diğer yandan, Ülkemiz tarafından 28/01/1981 tarihinde imzalanan "Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunmasına Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi" (Sözleşme, ETS 108), 30/01/2016 tarih ve 6668 sayılı kanunla TBMM tarafından kabul edilmiş, Resmi Gazete'nin 18/02/2016 tarih ve 29628 sayılı mükerrer sayısında yayımlanmıştır. Böylece Avrupa Konseyinin kurucu ülkelerinden olan Ülkemiz, temel bir Konsey Sözleşmesi olan bu Sözleşmeyi onaylayarak konu hakkında güçlü bir hukuksal çerçeve çizmiştir.

Nihayet, bahsi geçen Sözleşmenin Ek Protokolü olan "Kişisel Nitelikteki Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesine Denetleyici Otoriteler ve Sınır aşan Veri Akışlarına Ek Protokol"ün (ETS No:181) onay süreci de tamamlanmış bulunmaktadır. Ek Protokol'e dair onay kanunu tasarısı, 20/04/2016 tarihli ve 6705 sayılı kanunla kabul edilmiş ve Resmi Gazetenin 5 Mayıs 2016 tarihli ve 29703 sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Tüm bu düzenlemelere rağmen, Ülkemizde kişisel verilerin işlenmesi ile ilgili, bu güne kadar müstakil, yeterli ve açık bir yasal düzenleme bulunmamaktaydı. Bu eksiklik, bu bilgilerin biliçsiz ve kontrolsüz bir şekilde işlenmesine zemin hazırladığından, bir çok temel hak ve özgürlükler ihlal edilmekteydi. Yine, Ülkemizde kişisel verilerin işlenmesi sürecini kontrol edecek ve düzenleyecek bir

Personal data refers to all data such as names, addresses, contact details, specific or identifiable information of health, religion and private lives of persons. It is a necessity of fundamental personal rights and freedoms and human rights to prevent unlawful usage and share of such information, as these data can be used in almost all fields of our daily life. Personal data is extensively recorded in our lives by both public and private sectors, also transferred to and shared with third parties. In other words, they are processed. It is observed that these data is especially processed and even misused in the cyber world.

Article 20 of our Constitution, with heading "Privacy and Protection of Private Life" states that everyone has the right to demand the protection of his/her personal data. It is also governed that exceptions to this right occurs only for certain cases prescribed by law or depending on personal consent to process such data. Article 135 (and following) of Turkish Criminal Code Law No. 5237 considers unlawful processing of personal data as an offense.

On the other hand, "Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data" (Convention, ETS 108), was adopted by Grand Turkish National Assembly on 30/01/2016, by the enacted law no 6668 and then was published in the duplicate Official Gazette dated 18/02/2016 and numbered of 29628. Through this decision, our country, as a founding member of the European Council, determined a strong legal framework by ratifying this Convention which is a fundamental Council Convention.

Finally, efforts to ratify the "Additional Protocol to the Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data regarding supervisory authorities and transborder data flows" (ETS No. 181) are ongoing. Draft Adoption Law regarding this Additional Protocol was adopted on 7 April 2016 at the Foreign Affairs Committee. Enactment of this draft is expected soon.

In spite of all those regulations, to date, there were no independent, sufficient and clear legal regulations in our Country regarding personal data processing. This deficiency leaded to processing of those data in an unconscious and uncontrolled way and that caused infringement of many fundamental rights and freedoms. Likewise, as there was no institution in charge of controlling and regulating the process of personal data processing in our Country, there was a perception in the

kurum bulunmadığından, kamuoyunda "fişleme" olarak ifade edilen, herhangi bir hukuki dayanağı olmaksızın, kişilerin özel ve nitelikli bilgilerinin kaydedildiği ve arşivlendiğine dair bir algı mevcuttu. Nihayet kişisel verilerin korunması kurumunun açık ve müstakil olarak düzenlenmemiş olması; başta adli, askeri, idari ve istihbarî alanlarda olmak üzere, hem AB ülkeleri hem diğer ülkeler hem de uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde zorlukların yaşanmasına sebebiyet vermektedir.

24/3/2016 tarih ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun kabulü ile kişisel verilerin korunması konusunda büyük mesafe kat edilmiştir. 7 Nisan 2016 tarihli ve 29677 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 24/3/2016 tarih ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) konuya dair geniş kapsamlı düzenlemeler yapmıştır. Yapılan son yasal değişiklikler ve konuya dair temel nitelikteki söz konusu kanunun kabulü ile, kişisel verilerin uluslararası standartlara uyumlu, çağdaş ve özgürlükü bir yaklaşımla düzenlenerek koruma altına alınması ve kamuoyundaki endişeler giderilmesine vesile olmuştur.

Kanunda, özel hayatın gizliliği ve temel hak ve özgürlüklerin korunması amacıyla kişisel veri ve özel nitelikli kişisel veri kavramı tanımlamakta, bu tür verilerin işlenmesi, anonim hale getirilmesi ve paylaşılması konusunda hak, sorumluluk ve güvenceler getirmektedir. Kanun ile birlikte idari ve mali özerkliğe sahip ve kamu tüzelkişiliğini haiz "Kişisel Verilerin Korunması Kurumu" kurulmuştur. Bu Kurum şikayet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen görev alanına giren konularda gerekli incelemeyi yapmakla görevlidir. Kanun cezai düzenlemeler anlamında TCK'nın 135 ve devamı maddelerine atıfta bulunmuş, kabahatler bakımından idari para cezaları ihdas etmiştir.

Kanunun 1inci maddesinde gösterilen amacı, 3 üncü maddesinde yapılan kişisel veri ve bunların işlenmesi tanımı ile kişisel verileri korumaya yönelik öngörülen mekanizmalar göz önüne alındığında, yukarıda bahsi geçen Sözleşmeyle uyumlu bir şekilde, kişisel verilerin korunması ve işlenmesi konusunda güçlü ve etkili bir sistem kurarak kişisel veri kapsamında kalan kişi hak ve özgürlüklerini etkili bir şekilde güvenceye altına aldığı görülmektedir.

society that private and qualified personal data were recorded and archived under the well-known name of "tagging" without any legal grounds. Consequently, deficiency of such an independent and clear institution which undertakes the protection of personal data caused problems in cooperation with EU countries, other states and international institutions and organizations, especially in judicial, military, administrative and informative areas.

It has been a remarkable progress in protection of personal data to adopt the Law on Protection of Personal Data dated 24/3/2016 and numbered 6698. This law was published in the Official Gazette dated 7 April 2016 and numbered 29677 and it introduced comprehensive arrangements concerning the issue. Latest legal amendments and adoption of the said relevant fundamental law have led to protection of personal data with a contemporary and liberalistic approach in compliance with international standards and also served to remove the concerns of the public opinion.

The law defines the concepts of personal data and personal data in private nature for the purposes of privacy of private life and protection of fundamental rights and freedoms. It also brings about rights, obligations and safeguards regarding processing, anonymization and sharing such data. By means of this law, the "Institution of Protection of Personal Data" has been established, which has administrative and financial autonomy and which is a public entity. Upon a complaint or a claim of infringement, this institution is designated to conduct the necessary investigation ex officio regarding the issues that fall into its area of responsibility. In terms of penal arrangements, the law refers to Articles 135 (and following) of the Turkish Criminal Code and also introduces administrative fines for misdemeanors.

Considering the purpose indicated in the article 1 of the law, definition of personal data and their processing mentioned in article 3 and mechanisms set forth for protection of personal data, in accordance with the above-mentioned Convention, it is very well understood that, concerning protection and processing of personal data, the law secures effectively the personal rights and freedoms within the scope of personal data, through establishing a strong and effective system.

